

Beelddenken vloek of talent?

"Als jij klaar bent met tekenen, kunnen wij dan weer verder?" Ik voelde mij als een klein hondje, druk bezig om aan iets vies te snuffelen, terwijl het baasje met een afkeurende blik geïrriteerd en licht beschaamd aan mijn lijn trekt. Foei! Ik voel het hard aankomen en dat doet pijn. Een moment later slaat mijn schaamte om in lichte wanhoop. Ik kom woorden te kort om over te brengen wat mij helder voor mijn geestesoog staat. In kleur, ruimtelijk en gedetailleerd, en ook bewegend in de tijd.

door Peter Kalmijn

Weer een keer faal ik om iets voor mij zo helder en simpel over te brengen en uit te leggen. En dit is zeker niet de eerste keer. Daarom teken ik het ook! Simpel kan niet! Woorden schieten te kort. Vaak reageren mensen er goed op dat ik iets teken en dan aan hand van die tekening probeer uit te leggen. Soms komen er dan meer tekeningen bij. Maar een enkele keer loop ik tegen mensen aan, die echt niets kunnen met tekeningen, alleen iets kunnen met woorden. Heel veel woorden en lange teksten. Waar ik juist een hekel aan heb. En al snel afhaak. Ik weet nu dat dit niet raar is. Blijkbaar ben ik een beelddenker, iemand met een visueel-ruimtelijke cognitieve denkstijl.

Beelddenken: wat is dat?

Het is een bepaalde cognitieve manier van informatieverwerking waarbij primair gedacht wordt in beelden, schema's en gebeurtenissen. Het is tegengesteld aan denken in woorden, geluiden en zinnen. Een beelddenker moet een woord eerst omzetten in een beeld, voordat hij/zij er iets mee kan. Het een is niet beter dan het ander, en beiden hebben in bepaalde situaties hun waarde. Een tekst controleren op grammatica en spelling, dat zou je niet aan mij moeten willen overlaten. Dat kan een woorddenker vele malen beter. Maar laat een woorddenker liever geen BPMN, DMN of UML-schema maken.

Beelddenken is ruimtelijk denken in beelden en gebeurtenissen, informatie komt gelijktijdig binnen. Een beelddenker ziet daardoor in één oogopslag het geheel, waardoor hij vlot een oplossing kan bedenken. Maar daardoor kan hij ook details missen. En een beelddenker ziet vaak meer dan er gezegd of geschreven is: alles wordt met elkaar in verband gebracht en wordt soms emotioneel gekleurd. Maar snel onder woorden brengen van een oplossing is voor een sterke beelddenker soms erg lastig.

Hoe ontstaat beelddenken?

De oorzaak van het in beelden denken is dat de visuele hersendelen (nog) sterker zijn ontwikkeld dan de 'talige' hersendelen. Dit heeft als voordeel dat ook de talenten van de visuele hersendelen sterk vertegenwoordigd zijn: innovatief, artistiek, inventief, origineel. En ook gevoelig, sensitief, enthousiast en beweeglijk.

School

Onderzoek heeft aangetoond dat in elke schoolklas een paar beelddenkers zitten. In groep 3 komen beelddenkers vaak in de problemen. Het zijn pientere leerlingen, die van alles enorm snel oppikken, maar stranden op lezen, schrijven en rekenen. En worden soms zelfs 'Dyslectisch' verklaard.

En zeg nou eens zelf: als je de letters 'p', 'b', 'd' en 'q' goed bekijkt: die hebben toch allen dezelfde vorm en zijn dan dus ook dezelfde letter? Ik snapte als kind niet dat andere kinderen daar vier verschillende objecten in konden zien. En raakte daar zelf steeds van in de war.

Ook in de hogere klassen hebben beelddenkers andere talenten dan woorddenkers. Vaak is niet de leerstof het probleem (beelddenkers zijn vaak best slimme kinderen), maar de manier van aanbieden en het verwerken van de stof. Het klassieke onderwijs biedt leerstof talig aan: gestructureerd, in kleine porties met accent op de verschillen. Beelddenkers willen vooral eerst het overzicht om de details in te kunnen plaatsen. Zij werken van nature vanuit het geheel en zoeken de samenhang. Precies het tegenovergestelde dan de manier waarop lesstof wordt aangeboden. Beelddenkers zijn doorgaans de eersten, die de stof echt snappen, maar gaan wel weer onderuit bij de examens, waar zij problemen hebben met de verwoording van de vragen. Sommigen

Peter Kalmijn

zakken dan ook ondanks dat ze de stof heel goed beheersen. En dat is erg demotiverend.

'... We moeten de woordblinde beelddenker niet volgens onze manier van denken trachten te leiden. Wij brengen hem hiermee op dood spoor en vervolgens kwalificeren we hem als dom.

Wij moeten de woordblinde leiden volgens zijn eigen kwaliteiten, en hem leren zijn beelddenken bewust te hanteren. Het resultaat kan zijn, dat zijn praktisch onvermogen vrijwel ogenblikkelijk in een vermogen overgaat...' (Uitspraak van Maria Krabbe, herkenning beelddenken)

Goed om te weten

Het denken in beelden gaat 15 tot 20 keer sneller dan het denken in woorden. En beelddenkers zien (te) gemakkelijk de grote lijnen en overkoepelende relaties in een situatie. En nemen (te) gemakkelijk aan dat de ander dit ook zo ziet. Wanneer de beelddenker iets vertelt kunnen de woorden de gedachten niet bijhouden. Beelddenkers geven vaak holistische totaalbeschrijvingen en maken soms geheel onbewust grote gedachtesprongen. Voor de luisteraar vallen zo stukken weg, die een andere beelddenker moeiteloos en zonder na te denken zelf wel invult. Hierdoor kunnen beelddenkers voor niet-beelddenkers moeilijk te volgen zijn en kunnen zelfs chaotisch overkomen. Als een beelddenker dat van zichzelf weet, kan hij werken aan meer sequentiële, stapsgewijze overdracht en communicatie. Uit eigen ervaring weet ik dat dit enorm helpt!

En een tip voor allen, die met een beelddenker praten: Vraag om een plaatje te tekenen en het jou aan hand van dat plaatje uit te leggen. Dat gaat allen enorm helpen en levert heel snel veel op! Zowel voor de relatie, als ook voor de overgebrachte informatie!

Werken in de 21e eeuw

De 21e eeuw vergt heel andere talenten dan in de vorige eeuw nodig waren om succesvol te zijn. Feiten uit je hoofd leren, zoals jaartallen bij geschiedenis of formules bij wiskunde is in de 21e eeuw zinloos. Dat zoek je op in het internet. Helaas is het onderwijssysteem vaak nog teveel ingericht op de dingen, die in de vorige eeuw belangrijk waren. In een van mijn artikelen op ASCENT ga ik hier dieper op in: <https://ascent.atos.net/future-work-spotting-future-talents/>.

Visuele communicatie

Een van de belangrijke vaardigheden voor de 21e eeuw is het vermogen om visueel te communiceren en in modellen te denken, te analyseren en te modelleren. Een Business Informatie Analist heeft er veel voordeel van als hij/zij visueel is ingesteld. Vooral in combinatie met goede communicatieve vaardigheden om met een grote verscheidenheid van communicatiestijlen om te kunnen gaan: van zwaar visueel, tot en met zwaar woordgericht.

Een interessant artikel over beelddenken, visueel communiceren en de talenten voor de 21e eeuw vind je op: <http://numentum.be/talenten-21ste-eeuw/>.

Vloek of talent

Potentiële communicatieproblemen kunnen door een beelddenker en zijn (werk)omgeving als een vloek ervaren worden. Echter door bewustwording en erkenning van de specifieke talenten van eenieder kunnen de specifieke talenten van beelddenkers en niet-beelddenkers van groot voordeel zijn voor de hele organisatie. Waar een beelddenker steken laat vallen op details, kunnen anderen dat opvangen. En waar de organisatie voordeel heeft bij beter overzicht en zicht op samenhangen en innovatieve combinaties kan een beelddenker veel waarde toevoegen. Respect voor elkaar en daarbij kennis hebben van elkaars unieke talenten is de sleutel, weet ik uit eigen ervaring.

Toepasselijke publicaties van de auteur:

- <https://ascent.atos.net/future-work-spotting-future-talents/>
- <https://ascent.atos.net/future-work-professional-skills-needed-2020/>
- <https://ascent.atos.net/future-work-professional-skills-needed-dawn-4th-industrial-revolution/>

Meer weten over beelddenken?

- <http://numentum.be/> - gratis: Gids Samen aan het Werk – tips om de samenwerking tussen beelddenkers en niet-beelddenkers te verbeteren
- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Beelddenken>
- <http://beeldenbrein.nl/beelddenken/wat-is-beelddenken/>
- <http://ikleeranders.nl/beelddenken/>
- <http://www.stichtingbeelddenken.nl/>
- <http://www.bureaubeelddenken.nl/p2.html>
- <http://www.gedragsproblemen-kinderen.info/kenmerken-beelddenken>

